

ШЫН

КПСС-ТИҢ ТЫВА ОБКОМУНУҢ, КЫЗЫЛ ХООРАЙ КОМИТЕДИНИҢ
БОЛГАШ АЖЫЛЧЫ ЧОННАРЫНЫҢ ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ
ОБЛАСТЬ СОВЕДИНИИ ОРГАНЫ

1925

ноябрь

13

ЧЕТВЕРГ

№ 220 (2650)

ӨРТӨӨ 20 КОП.

БО ХУНГУ СОЛУНДА:

ВЛКСМ ТК-нын X пленуму (1 партия активинин хуралы (2 арып) / Улуг Октябрьның 35 чыл оюн арып).
Октябрьның социалистиг Улуг революциязынын 35 чыл оюн район-нарга эрттиргени (1 арып).
ПАРТИЯЖИ АМЫДРАЛ: Р. Далай-оол.—Улуг-Хем районун

И. Цевменко.—Көдээ ажил-агый чылын чедишкенин доозар (3 арып).
М. Чулдум.—Хуучуларнын район хуралы (3 арып).

Улуг Октябрьның 35 чыл оюн даштыкыда байырлааны (4 арып).
КПСС-тин XIX съездинин түннелдеринге алдар кылдыр хуралдар (4 арып).
Кореяда болушкуннар (4 арып).

КОММУНИЗМ ТУРГУЗУКЧУЛАРЫНЫҢ КҮЧҮЛҮГ ЧАҢГЫС ЭВИ

Октябрьның социалистиг Улуг революциязынын 35 чыл оюн совет улус хундуккедиг болгаш өөрүшкүлүг байырлап эрткен. Канчаар-даа аажок улуг маяк ышкаш чырык, хостуг амыдыралче орукту кижилер төрелгеткен чырытпышаан, делегейнин кырында бедип үнгөн Совет Эвилелинче боттарынын кичээнгейин чүс-чүс миллион кижилер бо хүн-нерде угландырып турганнар.

Совет бижилер-биле кады Улуг Октябрьнын оюн демократия болгаш социализмнің күчүлүг бүгү лагери, бүгү чурттарын ажилчы чоннары байырлааннар.

Ажилчыны аңгы биле күш-ажылчы тараачынарнын эвилелин организа-стааша, Ленин—Сталинның партия-зы социалистиг революциянын бүгү делегейге төөгүлүг тилелгезин, ка-питалистерин болгаш помещиктерин эрге-чагыргазын дүжүренин, пролетариаттын диктатуразын органи-заастарын чедип алганындан бээр 35 чылдар эрткен. Октябрьнын социалистиг Улуг революциякы чаа үезин, ажилчы чоннарын капитали-стиг кулданышыктан хосталыр үезин, социализм тилелгезинин үезин эгезин салган.

Капиталистиг нитилелдин бодун-нүн үезин чурттап эрттин турар күштеринин удурланышынын алып эрткен болгаш бүдүрүкчү күштеринин характеринге бүдүрүлгө харызаааларын кыяп-ла тааржы-нын боттук болуп хөдөлүп турар экономик хойлузууга делгемин ажиткан, ажилчыны аңгынын болгаш тараачынарнын эвилели ышкаш шаа ынды нитилелчи күшүн бистин чуртувуска тывылганын ачы-зында бистин чуртувуска Октябрь революциязынын тилелгезин, соци-алистиг нитилелди тургузары бол-дунган деп эш Сталин бодунун «ССРЭ-де социализмнің экономик проблемалары» деп генийин чогаал-дында айттыр турар.

Бо чылын Улуг Октябрьның бай-ырдалын бистин чуртувуска масса-ларын политиктиг болгаш күш-ажылчы канчаар-даа аажок улуг көдүрүлүшкүнүн үезинде демдел-леп эрткен. Коммунистиг партиянын XIX съездинин шийтирлери-биле, социализмден коммунизмге инчалы-генин оруктарын дугайында эш Сталинның өөредин-биле чепселген совет кижилер стилинче бешки беш чыл планын долдуур болгаш аажыр күүседиринче боттарынын күштерин онза улуг сорул кириш-кинин салып турарлар.

Октябрь байырлалдары болза, коммунизм тургузукчуларнын кү-чүлүг чаңгыс эвинин, Совет Эвиле-линин улустарын төрэн комму-нистиг партияны долгандыр, улуг баштычы болгаш башчы эш Сталинны долгандыр бузулбас кыл-дыр катышканын тодаргай илер-гейлээшкени болур. Бистин Төрэн чуртувустун найсылалы—Москвага ноябрь 7-де болган парад болгаш чыскаал утундурбас көрүштүг бол-ган. Партияны болгаш улустун чаңгыс эвинин, улуг баштычы бол-гаш башчы эш Сталинга совет ки-жилерин кызыгаар чок бердингени улуг көрүштүг болгаш бай-ырдалды киржикчи бүрүзү бодунун сагыжына кезээде арттырып алып.

Эвилелдешкен республикаларын найсылалдарына, чурттуу хоорай-ларына болгаш суурларына бол-гулаан Октябрь чыскаалдары кан-чаар-даа аажок улуг патриотчу кө-дүрүлүшкүн-биле эрткен.

Октябрьның алдарлыг оюнга бистин улуг совет Төрэн чуртувус улус ажил-агыйнын болгаш культу-раны бүгү адырларын хөгжүлдө-үзүндө шылагаргай чедишкенин-лиг ужурашкан. Чурттуу үлетпүрү, транспорту, көдээ ажил-агый кү-чүлүг көдүрүлүшкүнүн оруу-биле чоруп орат. Сталинчы бешки беш чыл планын эш дүргени-биле күүсе-дир дээш калбарган социалистиг чарыш кайгамчыкты түннелдерин бээр. Ноябрьның 7-де Москвага, Ленинградка, Киевке, Минскке, Бакуга, Алма-Атага, Ригага болгаш чурттуу өске-даа хоорайларына болгулаан байырлалды чыскаалда-рына хөй-хөй муң үлетпүрүг бүдү-рүлгелерин коллективтери бүдүр-лө планнарын долдуур болгаш аажыр күүсеткенин дугайын рапорттаан-нар.

Сталинчы бешки беш чылды эш дүрген ботандырары дээш бүгү

улустун чарыжынын бирги одуру-ларында үлетпүрүн шийтирлиг адырларын ажилдакчылары чо-руп турарлар. Совет металлурттар бо чылдын он айлар планын бүгү металлургия ажилдарынын талазы-биле аажыр күүсеткенер. Бешки беш чылдын ийи чылдарынын дур-гузунда дөрткү беш чылдын баштай-гы ийи чылдарынындан 2,4 катап хөй каң бүдүрүп үндүрер. Хөмүр даш казып тыварынын талазы-биле он айларнын планы 101 хуу чысе-тинген, оон-биле кады бо чылын чурт хөмүр дашты 1950 чылдагызын-дан 15 хуу хөйну алып. Нефть үлет-пүрүнүн ажилдакчылары аланын база аажыр күүсеткен.

Бистин чуртувусту электрижиде-ри дээш демиселде энергетиктерин болгаш тууджунуларын чаа-чаа че-дишкенин дугайында дынна-дылдарга совет улус канчаар-даа аажок улуг өөрүшкү-биле ужура-жып турар. Бо чылын электр энер-гиязынын ажилдап үндүрүшкүнү 1950 чылдынга денгезе 29 хуу өвөр. Совет машина туудушкуну үзүктел чокка хөгжүп турар.

Социалистиг көдээ ажил-агыйын ажил-ишчилеринин чедишкенини база канчаар-даа аажок улуг. Бо чылын тараанын нити дүжүдү сес-миллиард пуд болган. Техникалыг культуураларын дүжүдү эрткен чылдагызындан улгаткан, нитинин мал ажалы өзүп турар.

Социалистиг чарыштыч чоруп ту-рарынын үезинде үлетпүрүн болгаш көдээ ажил-агыйнын талантыг муң-муң чаа мурнакчылары депшип турар. Социализм болгаш күш-ажыл бот-боттарындан чарылбас, бистин чуртувуска күш-ажылдын кижилери үндүктөл-биле хурээлтекен, алдар-биле бүргөтүнгөн деп эш Сталинның «естеринин кайгамчыктыг бадыт-кашкыны хоорайларга болгаш суурларга ноябрь 7-де болган чыс-каалдар болур. Бүдүрүлгелерин болгаш туудуларын коллективтери, колхозтар, МТС-тер болгаш совхоз-тар боттарынын чедишкенин дугайын Төрэн чуртувунга рапорттап тура, чарыштын мурнакчыларынын, бүдүрүлгенин чаарткычыларынын аттарын чоргаарал-биле адап тур-ганнар.

Совет эрге-чагырганын чылдары-нын дургузунда хөй националдыг Совет Эвилелинин бүгү улустарын экономиканын болгаш культу-разына канчаар-даа аажок улуг өскө-рилгелер болган. Октябрьнын соци-алистиг Улуг революциякы дарлатыр-ган националдарын политиктиг, на-ционал болгаш экономик дараал-дан хостаан. Ленин—Сталинның партиясы совет чурттуу улустарын чаңгыс-аай акы-думалышкы өг-бүдө кылдыр катыштырган.

Совет Эвилелинин бүгү респуб-ликаларына болгулаан Октябрь чыс-каалдары—бистин Төрэн чуртувус-тун улустарын стилинче бузул-бас найбаралынын эш тодаргай илер-гейлээшкени болур. Экономика бол-гаш культура талазы-биле хожу-дангай национал районнар комму-нистиг партиянын удуртулгасы-биле индустриалдыг-колхозчу чектелип турар социалистиг республикалар болуп хуулан. Ленинчи-сталинчы национал политиканы амыдыралга шын ботандырганын түннелдинде төп Россияны бурунгаарлап чоруй барган улустары биле кылдыг чер-лерин шаанда хожудал калган улустарынын аразына ажил-агый болгаш культура хөгжүлдөшүнүн чарымден укталган херек кырында ден эвес чоруу бистин чуртувуста узуктатынган. Ам бисте хожудангай улустар чок. Совет Эвилелинде чаа, социалистиг нациялар социалистиг тургузушкунун чылдарынын дур-гузунда боттарынын бүгү байдалда-рын үнденин-биле өскөрткен бол-гаш амгы үенин мурнакчы нацияла-ры кылдыр хөгжүй бергенер.

Партиянын XIX съездинин төөгү-лүг шийтирлерин бүгү респуб-ликаларын улус ажил-агыйнын бол-гаш культуразынын улам ынай кө-дүрүлүшкүнүн, Төрэн чурттуу күчү-зүнүн улам быжыгышынын кө-рүп турар стилинче бешки беш чыл планын бистин чуртувустун бүгү улустары Ленин—Сталинның пар-тиязына канчаар-даа аажок улуг өөрүп четиришкенин сеткени-биле уткааннар.

Октябрь чыскаалдары чер болган-га партиянын XIX съездинин сал-

ган төөгүлүг сорулгаларын күүсе-диринче Совет Эвилелинин ажилчы-нарын, тараачынарнын, интел-лигенциязынын бүгү күштерин мо-билизаастарынын лозунгу-биле эрткен. Чедип алдынган үүдө ка-жан-даа доктаап кагбас, чедиш-кинер-биле оожургавас, а кезээде-ле бурунгаар-ла, бурунгаар чоруур деп коммунистиг партия, эш Сталин өөредип турар. Бистин ажилы-воста четпестерин дүргени-биле чайлады-рынга, коммунистиг тургузушкун-нун улуг планын амыдыралга че-дишкенин ботандырына бот-шүгүмчүлөдү болгаш шүгүмчүлөдү дидим калбарынын канчаар-даа аажок чугулазын партиянын XIX съездин айткан.

Социалистиг күрүненин камгала-лы быжыларынын, Совет Армияны, Шериг-Далай Флудун бүгү хем-чеглер-биле быжыгызынын, олар-ны кезээде дайчыгы биле тургуза-рынын эргежок чугулазын дугайы-нда совет күрүненин үндөлөкчи-лери Лениннин болгаш Сталиннин айтышкынарын тайбыч тургу-зушкунун, программазын ботан-дырып тура, совет улус канчаар-даа утпас. Улустар аразына кады ажилдакчыларын болгаш тайбыч-нын стилинче политиканы совет чурт быжы-биле болгаш чептук чорудуп турар. Бистин улусу-вус тайбыч дээш туржун турар, ол дай-ын күзөвейин турар. Совет Эвиле-лин эрге-ажыктары бүгү делегейге тайбычын херээден чарылбас деп эш Сталин айттыр турар.

Тайбычын, депшилген, демо-кратиянын бузулбас чегенинчи—бистин Төрэн чуртувусту долган-дыр чер бөмбүрээнин тайбыча ынакшылдыг бүгү улустары каты-жып турар. Дайынын империали-сти кыпсыкчыларына уду бодунун могаг чок демисели-биле совет чурт бүгү чурттарда миллион-миллион бөдүүн кижилерин ынакшылын болгаш хундуктелин чаалап алган. Бистин улусу-вус-биле кады тайбыч дээш демиселчилерин бирги оду-рулганында улуг кыдат улус, улус демократиянын чурттарынын ажилчы чоннары чоруп орат.

Октябрьнын социалистиг Улуг ре-волюциязынын 35 чыл оюн соци-ализмнің күчүлүг лагеринин чурт-тарынын хостуг улустары улуг көдү-рүлүшкүн-биле байырлаан, капита-листиг чурттарын ажилчы чонна-ры демделеп эрттирген.

Совет улустун коммунизмге орук-тап бурунгаар шимчээшкенинде башкарыкчы болгаш организацкы күш болза, чаңгыс-аай боталды-ларнын—коммунистерин дайынчы эвилели коммунистиг партия болуп турар. Боттарынын төөгүлүг бүгү тилелгелерин совет кижилер төрэн партиязынын, улуг баштычы бол-гаш башчы эш Сталиннин ачызында чедип алганнар.

Коммунистиг партиянын удуртул-гасы-биле совет улус бодунун күрү-нени күчүлүг болгаш тилелтирбес болдуурган. Партияны болгаш улус-тун баштычызы эш Сталинның төөгүлүг улуг хавыязы ында. Чаа, коммунистиг амыдыралды тургуза-рынын ажитынмаан оруктары-биле бистин партияны болгаш совет улусту эш Сталин улуг Лениннің өлгенинин соонда вектич дөртүң бир кезинден аажыр үенин дургу-зунда бүрүлдө-биле эдөртип чо-руп олурар. Мерген угаангы стилинче удуртулгата бистин чурту-вустун болгаш бүгү делегейин ажилчы чоннарын иделгели ыч-чангаш ол хире кызыгаар чок, ком-мунистиг партияны политиказына, Сталинның генийинге оларнын бүзү-рели ычангаш ындыг күштүг. Со-вет улустун болгаш бүгү делегей-нин ажилчы чоннарын эш Сталинга ынакшылы ычангаш ын-дыг улуг.

Совет эрге-чагырганын туруп кел-генин 36 чылыне бистин Төрэн чуртувус бодунун күштеринин че-чектелишкенин үезинде, соци-ализм тургузушкунун төөгүлүг улуг дуржулгасы-биле байтынган үезинде кирип турар. Партиянын XIX съездинин шийтирлери, эш Сталинның генийин чогаалдары коммунистиг тургузушкунга чаа-чаа тилелгелер дээш демиселче Совет Эвилелин улустарын сорул-кирип турар. Ленин—Сталинның туугун адаа-биле коммунизмге, бурунгаар!

(1925 чылдын ноябрь 8-те үгөн «Правданың» мурнуку чүлү).

ВЛКСМ Төп Комитетинин ээл-чеглиг X пленуму чоокта чаа болуп эрткен.

«Совет Эвилелин Коммунистиг партиязынын XIX съездинин шийтирлери-биле холбаштыр ком-сомол организацияларынын сорул-галарынын дугайында» ВЛКСМ ТК-нын секретары эш А. Н. Шеле-пинин илеткелин пленум чугаала-жып көргөн болгаш чогуур доктаал-ды үндүргөн.

Ол ышкаш организаствы айтыры-ны пленум көргөн. КПСС ТК-нын секретариаты эш Н. А. Михай-ловтун сонгутурган-биле холбаш-тыр ону ВЛКСМ ТК-нын бир дугаар секретары хүлээлгезинден пленум хостаан.

ВЛКСМ ТК-нын бир дугаар се-кретары эш А. Н. Шелепин сон-гутурган.

Эш И. В. Сталинга байырлыг ча-гааны пленумун киржикчилери улуг сорул киришкенин-биле хү-лээп алган.

Совет Эвилелин Коммунистиг партиязынын XIX съездинин ший-тирлери болгаш съездеге эш Сталинның төөгүлүг чугаазына со-вет аныктар, бүгү совет улус ыш-каш улуг сорул киришкенин-биле ужурашканын пленум демделгезин. Комсомол совет аныктар съезди-нин шийтирлин, эш Сталинның ай-

тышкынын демиселдин болгаш тилелгелерин улуг программазы кылдыр, ажилга удуртулга кылдыр хүлээп алган.

Совет Эвилелин Коммунистиг партиязынын XIX съездинин төөгүлүг шийтирлерин бодунун ажы-лыгына кол үндөзүн болдуурарын бүгү комсомол организацияларына ВЛКСМ ТК-нын пленуму дааскан.

Комсомол организациялары ком-мунистиг партияны, эш Сталинны долгандыр совет аныктарын улам сырык катыштырар, бистин чурту-вуска коммунизмни тургузары дээш демиселче аныктарын күжүн кө-дүрер ужурулу.

Комсомол организациязы бүрүзү-нүн алдарлыг херээ болза, 1951—1955 чылдарда ССРЭ-нин хөгжүл-дөзүн бешки беш чыл планынын онаалгаларын ботандырыначе аныктарын күштерин мобилиза-астарынын талазы-биле иделкейлиг ажил болур. Социалистиг чарыче аныктарын ам-даа калбаа-биле хаара тудары, үлетпүр бүдүрүлгелери болгаш транспорт, туудулар, кол-хозтар, МТС-тер, совхозтар бүрүзү планирнын күүседир болгаш аажыр күүселери дээш демиселче чогаалды-чы инициативаны үргүлчү үндүр-еи комсомол организацияларынын хүлээлгезин деп пленумун шийти-рилде чугаалап турар.

Партиянын XIX съездинин шийтирлери-биле холбаштыр олар-нын мурунда туруп турар сорулга-лары комсомол хуралдарына, эге организацияларына болгаш хоорай-ларга база районнарга комсомол ан-тилеринин хуралдарына чугаала-жып көөрү; комсомолдун бөлгүм-неринге болгаш политшколаларга съездин шийтирлин ханызы-биле өөренярин организаастарын; партия-нын съездинин шийтирлерин, эш Сталинның «ССРЭ-де социализмнің экономик проблемалары» деп чо-гаалын болгаш съездеге эш Сталин-ның чугаазын лекцияларга болгаш илеткелдерге, комсомол солуннары-нын болгаш журналдарынын арын-нарына калбаа-биле пропаганда-ларын хандырын комсомол органи-зацияларына пленум сүмөлгезин.

Партиянын XIX съездинин төөгү-лүг шийтирлин амыдыралга бот-тандырар дээш бистин чуртувуска коммунизмни тилелгези дээш, Ленин—Сталинның улуг херээнин тилелгези дээш демиселдин херээ-не совет аныктар боттарынын бүгү күштерин, билин, энергиязын бээр-лер деп Совет Эвилелин Комму-нистиг партиязынын Төп Комитетин-ге, совет улустун баштычызы бол-гаш башкызы ынак эш Сталинга ВЛКСМ ТК-нын пленуму бүзүр-ткен.

Октябрьның социалистиг Улуг революциязынын 35 чыл оюн районнарга эрттиргени

БИИ-ХЕМ

ЧАА-ХӨЛ

ТУРАН. (Телефон-биле). Октяб-рың байырлалына Бий-Хем райо-нун төвү Туран хоорай көрүштүг чараш шиметинген турган. Районун колхозтар төптери болгаш суурлары база-ла каастатынган.

Партиянын XIX съездинин ший-тирлерин, съездеге эш И. В. Сталинның төөгүлүг чугаазын та-ныгына, аңаа улам сорул кирген районун ажилчы чоннары Октяб-рың социалистиг Улуг революциязы-нын 35 чыл оюн көдүрүлүшкүнүнүг демделеп эрттиргенер. Ноябрьның 5—6 хуннеринин кезээлеринде бол-гулаан уткулганын хуралдарына чедишкенинни көргүспүшаан, чаа, улам бедиткен хүлээлгелерин ас-турар.

«Кызыл тараачын» колхоз күрү-неге тараа дужаарынын планын сентябрынын 20-де тараанын кезилде-зин болгаш дажылдазын ноябрь 5-те дооскан. Колхозчулар аваныс-буугаар трудодень бүрүзүне 5 кило-грамм тарааны ап турар. Колхоз-малдын кышкы ажалына белетке-

лин чедишкенин дооскан.

Ленин аттыг колхоз байырлалды хуннеринге биче эвес чедишкенин хунерлиг болганы уткулга хуралына демделгеленген. Ол колхоз улгатыр катышканынын баштайгы бо чылында школалыг, яслиныг, дээр-белиг, чугай бүдүрер черлиг болгаш пилорамалык болган.

Мал өстүрүренин күрүнө планын чедишкенин күүсеткен, кыштан-лаашкына белеткели доозулган. Колхозтун тулук бригаданы байыр-лалга күш-ажылчы белек кылдыр чуртталганын 8 чаа бажынарын доозуп дужаавышаан, 6 эрги бажы-нарын көжүрүп туткан.

Ноябрьнын 8—9 хуннеринде Ту-ран хоорайнын коллективтеринден «Искра», «Победа», Кызыл тара-ачын», «Кызыл сылдыс» болгаш Ко-четов аттыг колхозтарга массалыг шеф ажилдарын организаастаан. Шефчилерин чамдык бригадалары ноябрь 10—11 хуннеринге чедир ажилдаан. Ажилдыг түннелери ба-гай эвес көргүзүлгелер болуп ту-рар.

ЧӨӨН-ХЕМЧИК

ЧАДАНА. (Телефон-биле). Чөөн-Хемчик районун ажилчы чоннары Октябрьнын 35 чыл болган байыр-лалын улуг өөрүшкүлө-биле дем-делеп эрттирген. Колхозтар төптө-ринге, суурларга ноябрьның 5—6 хуннеринде болгулаан байырлыг хуралдарга чаа-чаа чедишкенин демделгеленип, мурнакчылар хөй илеретинип турган.

«Искра» колхозтун эш Майжага баштакан 20 кижилиг тулук брига-даны бо чылын 18 чуртталга бажы-нарын кылар тургаш, октябрга белек болдуруп, планындан 7 бажы-ны аажыр туткан. Ол ышкаш «Больше-вик» колхоз келир чылдын тарылга-зына 136 тонна (кол культура кы-

зылгастың 73 тонна) урезинаерип арылгач уруп алган. «Коммунизмче орук» колхоз үезин белеткээринин планын 113 хуу күүсеткен.

Районун төвү Чадаана хоорай-нын бүгү албан организация черле-ри, кудумчулары ноябрьнын 6-ла байырлалдын шимделгези-биле каас-татынган турган. Ол хуннүн кезээ-зинде болган байырлыг хуралда бистин чурттуу улуг тилелгелерин, районун ажил-агый, культура та-лазы-биле чедишкенин демдел-леп турган.

Ноябрьнын 7-де хөй кижилиг демонстрациянын соонда массалыг эгелзэн оюннар база кинолар дараа-зында хуннерже улажып турган.

ТОЖУ

ТООРА-ХЕМ. (Радио-биле). Ок-тябрьнын 35 чыл оюн уткаан бай-ырлыг хуралдар Тожу районун Тоора-Хемге, колхозтар болгаш су-мулар төптөринге ноябрьнын 5—хуннеринде бедик көдүрүлүшкүнү болуп турган.

Байырлалдын хуннеринде район-нун аңчылары октябрга белек бол-дунган тывыштыг оялчалары-биле кээп турганнар. «Заготживсыр» кези үш-ле хүн иштинде бестин муң динч хүлээп алган. «Совет Тыва» колхозтун аңчылары 350 диннин кириген.

Районун аңчыларынын сөз-ажыл-иштен карышайын тура Ылангыя «Совет Тыва» колхозту Сундуй—463, Найдаң—426, херээ-жер Серен—252 диннерин, «Мэ-бири» колхозтун Серен—600 дин-ни, Тоора-Хем суурун 63 хард аңсызы Дарыйг—185, Базыр—5 диннерин тус-бүрү дужааганнар.

МӨНГҮН-ТАЙГА

МҮГҮР-АКСЫ. (Радио-биле). Октябрьнын социалистиг Улуг ре-волюциязынын 35 чыл оюн Мөңгү-Тайга районун ажилчы чонна күш-ажылчы чедишкенин-биле демделеп эрткен.

Партия райкомунун секретары Лопсан-Сереннин редакцияга да-натканы болза, ноябрьның 5-те мулар төптөринге болгулаан бай-ырлыг хуралдарга октябры му-нуу чарынын социалистиг чар-жын база түннөп турган. Район му-нды кышкы ажилдарына бел-келдерин эки дооскан.

Октябрьнын бүдүзүндө район-вунде албан организация, культу-нын бүгү черлери көрүштүг ши-тинген турган. Ноябрьнын 6-ла кулганын хуралдары болгаш 7-ле кижилиг демонстрация бедик кө-дүрүлүшкүнүг эрткен.

Ноябрь 7-де Кызылга болган чыскаал. Чуруу С. Феоктистовтуу.

ПАРТИЙЖИ АМЫДЫРАЛ УЛУГ-ХЕМ РАЙОННУҢ ПАРТИЯ АКТИВИНИҢ ХУРАЛЫ

Чоокку хунерде Улуг-Хем районунун партия активинин хуралы болуп эртен. Ол хуралга районунун партия активчилеринен 160 кижиге олорушкан. Совет Эвилелинин Коммунисттик партиясынын XIX съездининге Тыванын партия организациясында чоразан төлөзүш С. К. Тока партиянын XIX съездининин ажилынын түнеленин база районунун партия организациясынын соругаларынын дугайында илеткелди районунун партия активинге кылды берген.

Районунун партия активинин партиянын XIX съездининин төөгүлүгү шийтирлерин чангыс үн-биле деткээр болгаш ол шийтирлерин партия организацияларынын моон сонгааргы ажал-чорудулгазын программа болдуарын база амыдыралга хажык чок боттандыраын шийтирлээр.

Партия активинин ол хуралына сагал берген эштер болза, партиянын XIX съездининин шийтирлеринин, эш И. В. Сталиннин «СССРде социализминин экономнуг проблемалары» деп чаа ажилынын база съездинге төөгүлүгү чугаазынын канчаар-даа аажок улуг ужуру-дузанын, совет чакатын, коммунисттик партиянын, башкы болгаш баштыкын эш Сталиннин хун-бүрү сагыш салышкынын болгаш дорт дууламышкынын ачыы-биле районунун ажал-чорудулгазын ажал-агай болгаш культура тургузушкунунга сөөлүгү чылдарда улуг чедишкенин берген болганын демдегеп турганнар.

Ол бүгү документилер болгаш Совет Эвилелинин Коммунисттик партиясынын чаа Уставы ажал-агай культура тургузушкунунун херээн

ге партияжи удуртулганы шийтирлин-биле экижидерин бистерден негеп турар дээрзин демдегелештишээр, районунун партия организацияларынын ажал-чорудулгазында бар турар четпестерин актив чидин-биле шүгүмчүлээр.

Ылангыя эштер Чаш-оол, Ангаплан, Арантол олар районунун партия эге организациялары көдээ ажал-агайын багай удуртуп турарын шүгүмчүлээр. Көдээ ажал-агайга удуртулганы кошкатканынын түнеленин октябрь 31-ге чедир районда 1500 га черин таразы лажтын маан болгаш сарааттатынмаан, 3500 га хире черин таразы бастырттынмаан база 270 га тарва харга бастырган. МТС колхозтар-биле керээзин күүсетпейн турар. Күсүкү чер аңдарылгазын планын 55 хуу күүсеткен. Район 1952 чылда ниитинин мал ажал-агайын өстүреринин күрүнө планын күүседип шыдаваан.

Партиянын район комитетинин, партия эге организацияларынын талазындан партияжи-политиктиг болгаш партияжи-организастыг ажалдарны чогуур деннегеле чедир бедитпейн турарын, ылангыя 1952—53 өөредилге чылында партия чырыдышкынын четкирине кичээлдер организаст чок эгелээнин, бижик өөренер бөлгүмнерин ажалы амдыгаа чедир эгелөөсинин, ол ышкаш партия райкому хөй-хөй шийтирлерин үндүрүп тура-даа, оон күүселдезин организастаар болгаш хынаар талазы-биле ыракта четпес ажалдап турарын сагал берген эштер Араакча, Чимит, Тамдын-оол, Николаев олар тодаргай фактылар-биле шүгүмчүлөөнөр.

Районунун партия организациясынын ажалында бар турар четпестер-

ин чайладырынга бот-шүгүмчүлөдүн болгаш ылангыя алаандан өрү шүгүмчүлөдүн ужуру-дузанын үнелеп көрбейн турар фактыларын илерээшкенин бар. Чижээлээрге, МТС директору Гордей, Заготживсырьенун район конторазынын начальниги Белошапко болгаш оон-даа өске чамдык эштерин талазындан шүгүмчүлөдүн болгаш алаандан өрү шүгүмчүлөдүн янзы-бүрү хевирлер-биле туй шаварын оралдажып турганынын фактыларын эштер Тойлуг-оол, Кулаков, Арантол олар чөптүү-биле илередип шүгүмчүлөөнөр.

Эштер Чаш-оол, Шкляев, Хойтпак-оол олар болза, партия райкомун, райкүсүкүм колхоз тудуун эрептей удуртуп келгенин, ажалдын ол эң чугула адырында четпестер-биле эптежи олурганын шыгыш шүгүмчүлөдүн таварыштырганнар. Районунун колхозтары 1952 чылдын тудуг планында көрдүнгөн чуртталганын 152 бажынардын чүгө 15 бажынын, малдын 54 кажааларын чүгө 5 кажааны туткан. Бүдүрүлгенин болгаш культура амыдыралдын тудугларынын планы база күүсетинмээр. Колхозтарын хөй кезинде тудуг материалын белеткелди амгы үеде барык-ла үстүп турар.

Районунун партия активинге шүптү 11 кижиге санал берген. Олар районунун партия организациясынын ажал-чорудулгазында бар турар өскө-даа четпестерин шыгыш болгаш тодаргай шүгүмчүлөөнөр.

Партиянын XIX съездининин төөгүлүгү шийтирлерин амыдырал кырынга боттандырып чорудар талазы-биле тодаргай сорулгаларын актив хуралы районунун партия организацияларынын мурнунга салган.

Р. ДАЛАЙ-ООЛ.

Колхоз тудуунда күш-ажылчы чедишкени

Сүт-Хөл районунун Хөр-Тайга сумуунда Сталин аттыг көдээ ажал-агай артели тургустунганындан бээр ийн чыл чедип турар. Бо аразында колхоз баштаар чер болгаш партия эге организациясы колхозтун тудуг сурун сайзырадырынче элээн хемчеглерин ап турар.

Бо чылдын эгезинден бээр чангыс-аай хевирлиг 6 чаа бажынын болуп кылдыр тудуу дооскан, оларнын бирээзин шаанда Хөр-Тайга, Ишкин баштары, Урууну арга-сынарнын бир кылдыр чадырга чурттап чоразан, чеди уруглуг Чүвүрек ашакка тудуу берген. Колхозчу Чүвүрек чаагайжыды туттуган чырык, чылыг бажында ам культуруду-биле чурттап олурар. Чүвүрек ашактын школада ам үш уруглары өөренип турар. Оларнын бажын өөредилгезинге таарымчалыг бүтү байлаады ол хандырып тургускан.

Ол ышкаш Ишкинниң Каргал, Соорларнын аргалар аразында чурттап чоразан Шагжага база бир чаа бажынын берген. Үстүнде ийн колхозчу човулангыг көшүкү амыдыралдан шак ынчаар мөңгези-биле чарлып, чаа культуруг амыдыралче шилчээр.

Тудуг бригаданынга удуртулганы болгаш кылган ажалдын шынарын экижидерин бригадир эш Ламажап эки хандырып турар. Ылангыя Оргу кырында туткан хөй кажаазы болгаш Ишкин-Аксында чаа тудуу турар 80 аът кирер кажааны болгаш 120 ажык инек кирер кажааларнын шынары эки болгаш чараш кылдыр туттуган.

Колхозта тудугларнын шынары эки болуп турарын чылдагааны колхоз баштаар чер (даргазы эш Хуна) тудуг бригаданынга эң шевер бызаачыларын үскеш, оларнын күш-ажылдын шыны организастаанында болуп турар. Тудугда бызаачыларын иштинде Сайын-Белек, Көк-Хуна, Араажы, Даваа-оол тергини эки ажалдап, кылдыр ажалдын нормазын үргүлчү ажык күүседип турарлар.

В. ТОЙЛУГ-ООЛ.

Кунгуртугда чаа суур

Чоокка чедир чангыс-даа тудуг чок турган Кунгуртугунун ээизиргей шөлү коллективтиг амыдыралдын ачызыдан кыска үенин иштинде магаданчыг чараш, чаа сууржугаш кылдыр калбарып турар. Ол болза, көдээ ажал-агай артелинин сталинчы Уставынчот боттанылгасы болур. Амгы «Большевик» колхозтун төвү Кунгуртуг суурда чангыс-аай хевирин 24 чуртталга бажынарын кончук чараш кудумчулай турупкан. Ында школанын, эмнелгелерин, магазинин болгаш культуранын өскө-даа көрүштүг тудуглары бар.

«Большевиктин» чаа сууру көрүштүг талазы-биле ам безин Терехөл районунун төвү—Чыргалаңды-биле деннежип турар. Чаа тудуглар үргүлчү-ле немежип турар. Колхозтун тудуг бригаданын партиянын XIX съездининге алдар кылдыр чуртталганын 7 бажынарын, Октябрьинин социалисттик революциясынын 35 чыл оюнга уткуштур 5 бажынарын кылдыр дужааган.

Бызаачылар бригаданында 28 кижиге доктаамал ажалдап турар. Олар чүгө чуртталга бажынарын эвес, ниитинин мал ажалында холбашкан тудугларын колхозтун чыл бүрү бүдүрүлдө планнары эзугаар база ла хөйну кылдыр турарлар. Бо чылдын 600 хойга 2 кажааларын, 160 инекке 2 кажааларын болгаш 40 ажал эъттарынга 1 кажааны тус-бүрү эки шынарыг кылган.

«Большевик» колхозтун ол бүгү чедишкенин болза, бистин коммунисттик партиястын, совет казавынын сталинчы сагыш човаашкынын илерээшкенин, коллективтиг амыдыралдын хуу ажал-агай-да деннег чок артык күштүүнүг фактызы болур.

С. МААДЫР.

Үш чүс сезен чеди кубометр

Школанын кышкы үеде оттулар ыяжын четчири-биле хандыраар чорук оон өөредилге-кижизидилгелер ажалында холбашкан чугула айтырыгнын бирээзи.

Сүт-Хөл районда ортумак школага одалга ыяжы сөөртүрү-биле Чадаанда автотранспорт конторазынын чоруткан 4 машиналарын бригаданы Алдын-Ишкин аскандан 387 кубометрин дажыгалап берген.

Бичин уругларны кижизидер школаны ажалында шак ындыг ак сеткилдиг киржир чорукту калбартары чугула.

Д. СЮРЮН-ООЛ.

РАЙОННАР СОЛУННАРЫНЫҢ АРЫНАРЫНДАН

Идеология айтырыгларынын ажалыныч улуг кичээнгеин салыр

КПСС-тин Каа-Хем райкомунун болгаш райкүсүкүмунун органы—«Колхозчу» солунунун редакциясынын октябрь 2-де үнгөн № 74 солунунга бижээни болза: «Эртеминин коммунизминин шылгарангай чогаал болур «ВКП(б) төөгүзүнү допчу курзун» чырыкче парлап үндүргенин 14 чыл оюн партия болгаш совет улус Ленин—Сталинниң партиясынын XIX съездининге белеткелди хайнышкынын хунеринде демдегеп эртерип турар... Амгы үеде коммунисттерин болгаш ажалчы чон массанын калбак кезээн марксисчи-ленинчи эртем-биле чепсеглээр эне-не улуг ужуру-дузаныг болуп турар. Большевиктинин теориязын болгаш төөгүзүн өөренери коммунизминин тиелгези дээр, коммунисттик партиянын салган соругаларын амыдырал кырынга боттандыраар дээр демселече коммунисттерин болгаш бүгү совет кижилерин сорул киррип турар».

Редакция колхоз библиотеказынын эргелекчизи агитатор эш В. Синютинанын ажалынын эки дуржулгазын парлаан. Эш Синютина «Победа» колхозтун мал фермазынын малчыларынга партиянын XIX съездининин материалдарын үргүлчү тайылбырлап, таныштырып, оларнын политиктиг иделкейин ажалдын планын чедишкенин күүседиринче мобилизастап турар.

Эш Синютинанын чугаалап турары болза, «мал фермазында ажалдын байдалын эки билер болгаш малчыларын ажалында чедишкенин болгаш четпестерин көргүтүп турар агитаторларын үш хонга-ла үндүрүп турар мен. Менээ улуг дузаны агитколлективтин үлдүрүкүзү эш Молодкова болгаш кездээ Советтин даргазы эш Берестов слар көргүзүп турар».

Солунда эш М. Шыдыраанын корреспондентизинде «Сталинчы орук» колхозта партияжи политиктиг ажалдын куду деннелинин дугайын номчукчуларга чугаалап турар. № 73 солунда «Красная зямля» колхозтун даргазы эш Есипов болгаш партия организациясынын секретары эш Давыш оларнын көдээ ажал-агайжыларын ортузунда социалисттик чарышты багай организастап турарын бижип турар.

КПСС-тин Бий-Хем райкомунун болгаш райкүсүкүмунун органы «Сталинчы» солунунун редакциясы № 64 солунунга «Уюк» совхозта партия организациясынын агаташ ажалын багай тургусканынын дугайын шүгүмчүлөп бижип турар. Ында партбюро агитколлективтин ажалына хун-бүрүнүг удуртулганы боттандырып турар, ынчаагаш хөй-хөй агитаторлар боттарынын күлээлгезин багай күүседип турар болгаш эштер Белев, Кузнецов, Садонников олар редколлегиясында ажалдап турар хана солунун ажалы чогуур негелдезинге чедир эки-живейип турар.

«Сталинчы» солунда «Парлаалга чагылдаанын талазы-биле бижидишкенин ажалын суларатпайн чорудар» деп чүгөдө бижип турары болза, «Бистин районда солуннарын, журналдарын бижидилгезин багай чорудуп турар... Бир эвес чылдын эгезинде МТС-тин ажалдакчылары шупту чагылгалыг болуп турган болза, а чылдын ийн дугаар чартында ол коллективке парлаалга чагылгазы ийн каттап кызырылган. Чижээ, МТС-тин бухгалтерин коммунист эш Юшковта болгаш участок механигы эш Бызовта чангыс-даа чагылга чок болуп турар. «Победа», Ленин аттыг, Кочетов аттыг колхозтарда коммунисттер бени солун чагылгазынча багай хаара туттуган».

Ынчалза-даа, союзчепаттын райорганизатору эш Беленкова болгаш харылаанын Бий-Хем район салбыраын начальниги эш Птицын четпес байдалдарын узуткаарынга хамаарышкан чогуур хемчеглерин албай турарлар. Ол чүгөдүн төнүзүлдө авторнун чугаалап турары болза, «Парлаалга чагылгазынын иделкейлиг киржикчилери комму-

нистер, комсомолчулар, колхозчулар, ажалчылар болгаш албай хаакчыттар болган турарын чедип алыр ужурулгу».

Танды районунун солуну «Большевик» октябрь 1-де үнгөн № 76 солунга Бай-Хаак МТС-те партия, профвилед, комсомол организацияларынын органы—«Культурлуг чер ажалы дээр» деп хана солунунун ажалынын дугайын бижип турар. Хана солунун редколлегиязын механизаторларын ВКП(б)нин XIX съездининге чедир күүседирин-биле алган социалисттик чарыжынын бот-хүлээлгелеринин күүселдезин чогууру-биле чырыдып бижип турар. Оон-биле калды, ук чүгөдүн автору эш Михайлович хана солунун редколлегиязынга үндүрер номер бүрүзүн эки шимеп каастап, оон ажалыныч көдээ ажал-агайын эгелекчи-чаартыкчыларын, МТС-тин ажалчыларын болгаш специалисттерин хөйү-биле кириштеринче сагыш салдырн сүмелеп турар.

Каа-Хем районун «Колхозчу» солунунун 73-кү дугаарынга «Клубтарнын бажынарын кышка үлөгелерин белеткээр» деп чүгөдү парлаан. Ук чүгөдүн автору районунун культуру-чырыдышкы килдининин инспектору эш Самороков Сизим, клубунун (эргелекчизи эш Моношина), Белвей клубунун (эргелекчизи эш Панина) кышка белеткел ажалын эки чоруктанын демдегелештишээр, Медведовка клубунун бажыны болгаш Бояровкада номчулга бажынын иштелгезин амдыгаа чедир организастатынмаан; Бүрен-Бай-Хаактын номчулга чери «Большевик» колхозтун экиннин асканда каш чылдар шитинде кыстынч келген; Ильянка суурда клубтун болгаш библиотекаянын байдалы оон-даа дора болуп турар, ынчалза-даа Федоровка болгаш Ильяшка көдээ Советтерин даргалары культуру-чырыдышкын албай черлерин кышкы үеде ажалдаарынга белеткээр талазы-биле айтырыгны чорутпайн турарлар.

Идеология айтырыгларынын бүгү ажалдары район парлаалгазынын кичээнгеинин төвүнге доктаамал туғары чугула. Солун болза, партия чырыдышкынын четкирине ажалын бүгү тага-биле ханы чырадар, агитколлективтерин болгаш түс-түс агитаторларын ажал-чорудулгазын көргүзөр, школаларын ажалынын чедишкенин болгаш четпестерин илередер, клубтарын, культуру бажынарынчот ботлаш эвесе-даа культуру-чырыдышкын албай черлеринин ажалдарын бүгү тала-биле чырадар, бистин коммунисттик партиястын XIX съездининин партиянын болгаш совет улустун мурнууга салган улуг соругаларын амыдырал кырынга боттандыраарын демселече ажалчы чон массаларны амыр-дыш чок мобилизастаар хүлээлелиг.

ВКП(б)нин XIX съездининге кылган өчтөт илеткелдине эш Маленковтун чугаалааны болза: «Партия организацияларынын сорулгазы болза, идеологтук ажалды чедир үнелес хоралыг чорукту чок кылдыр, партиянын болгаш күрүненин бүгү звеноларынга ол ажалды экижидер, марксизмге таарышпас идеологиянын кандыг-даа илерээшкенин могаг чокка сойгалап илередери болур. Социалисттик культураны, эртемин, литератураны, уран-чүгөдү хөгжүдери болгаш сайзырангайжыдары, коммунисттерин идеологтук белеткелди экижидеринче, ажалчыларнын, тараачынарын, интеллигенциянын политиктиг серемчелин болгаш мерелерин бедиринче илей-политиктиг сатылар кириринин бүгү чепсектерин, бистин пропагандасты, агитациясты, парлаалгасты угландыраар эргежок чугула».

Бистин парлаалга ажалдакчыларынын хүлээлгези болза, идеология ажалын экижидеринге, Ленин—Сталинниң улам тилеп турар иделерин пропагандалаарында, массанын коммунисттик кижизидилгезин бодунун ролюн амырдыш чок бедилери болур.

ПАРЛАТЫНМААН ЧАГААЛАРЫН ИЗИ-БИЛЕ

«Комсомол организациясынын ажалын экижидер»

Мындагы эгеллиг чагааны «Шын» солунунун редакциясы Улуг-Хем районда бодунун тускай корреспондентиз эш Тембирелден алган. Улуг-Хем районун Ворошилов аттыг колхозтун комсомол организациясынын ажалынын четпестерин бижикчи ол чагаанда шүгүмчүлөп бижээр болган. «Шын» солунунун редакциясы ол чагааны ВЛКСМ-нин Улуг-Хем райкомуне шилчтир.

ВЛКСМ-нин Улуг-Хем райкомунун секретары эш Шивиттин редакцияга дынатканы болза, комсомол организациясынын ажалында четпестерин бижикчинин илередип бижээни шы болган, чоокта чаа ол организациянын өчтөтүг солгула хуралын эрттирген база ВЛКСМ райкомун ажалды экижидеринин хем чеглерин чоруткан, комсомол организациясынын ажалы ам экижип турар.

ҮЛЕГЕРЛИГ АГИТАТОР

Чаа-Хөл районунун Ак-Туруг сумуунда Ленин аттыг көдээ ажал-агай артелине партия эге организациясынын 12 агитаторлары колхозчулар ортузунда ажалдап турарлар. Бирги хову бригаданын агитатор коммунист эш М. Көк-оол бодунун хүдээлгезин эки күүседип турар.

Политиктиг агитация колхозчуларын ажал-ишче сорул кирер деп чүвени эш Көк-оол эки билген. Ынчаагаш ол сизен, тарва ажаап алышкынын үезинде колхозчуларга даштыкы байдалдарын болгаш СССР-нин ажал-агай, политика талазы-биле хун-бүрү чедип ол турар чедишкенин база оон-ластын ажал-агай, культуразынын социалисттик чаартылгалар талазы-биле улуг чедишкенин берип турарын дугайында кыска билдингир беседаларын солун номчулгаларын хун-бүрүдө ийн-үш каттап чорудуп турар. Оон кылган беседаларын колхозчулар кончук улуг согуургал-биле дыннап турарлар.

Агитатор эш Көк-оол дүжүт

ажаап алышкынын болгаш күрүнө тарва дужаалгазынга ажалдап турган колхозчуларын күш-ажылчы көдүрүлүшкүн хайныктыраары-биле оларнын ортузунга ВКП(б)нин XIX съездининин документиликтерин каш удаа таныштырып берген, күш-ажылчы чаа-чаа чедишкенин берип болур дээр социалисттик чарыштын бедиткен хүлээлгелерин колхозчу тараажылар ортузунга организастап, улуг ажалдарын кылган.

Эш Көк-оол беседаны кылдырынын мурнунда баш бурунгаар планнап, аяаа эки белеткелдерин чорудуп, дынакчыларга бөдүүн, билдингир дыл-биле чугаалап берип турары-биле оон номчаан лекциязы колхозчуларга кончук сонуурганчы болуп турар.

Агитатор эш Көк-оол боду эки ажалдап турары-биле кады, область болгаш район төптеринден келген лекторларын колхозчулар ортузунга лекцияларын, илеткелдер кылдырынга дузалап, масса чонну чыып организастап берип турар. Колхозтун эи

эки стахановчу, шалыпчыларын көргүзүп самбыразынга чарлаар, хана солун, агитхуудустарга чырылар ажалдарын эш Көк-оол эки боттандырып турар. Сизен кезилдезинин болгаш дүжүт ажаап алышкынын үезинде колхозтун хову бригаданын агитхуудусту 24 удаа үндүреринге киришкен.

Колхозта политиктиг агитация ажалынын эки тургустунганын ачызы-биле колхозчуларын ажалыныч сорул киришкенин көдүрүлгөн болгаш ажал-агай талазы-биле бедик түнелдерин чедип ап турар. Оон түнеленин Ленин аттыг колхоз күрүнө тарва дужаа планын кыска хуусаада күүсетпешаан, дүжүт ажаап алышкынын болгаш тудуг ажалынын талазы-биле райоонда бир дугаар черде болуп турар.

Агитатор эш Көк-оол бодунун эки ажалы-биле колхозчулар ортузунга үнелээшкенин болгаш хүндүлели чаалап алган.

М. ХЕМЕР-ООЛ.

Башкынын кызымак ажалынын түнелинде

Башкы дээрге, чонга хүндүлүг атына Антонова Радостева кажан школага өөренип чоразан, келир еде башкы болурун улуг күзеп чоразан. Ол болза, 1947 чылда Кызыл башкы училешинин дооскан, өөредилге доосканынын дугайында диплом алган. Оон удатпаанда-ла ашкылап эгелээр, ынчангаш оон күзеп чоразан бодалы шак ынчаар оттанган.

Бир-ле дугаар башкылаан чылдын эгелээш, Анна Радостева тын колаларга орус дылды башкылап, кызымак ажалдап, өөреникчилерге быжык билгени берип, өөредилге алазы-биле эки түнелдерин көрсөкөн. Анык башкынын баштайгы өрөдип каан өөреникчилери ам редилгезин чедишкенин-биле амчыллап, башкызынга өөрүп чергенин илередип, ынак башкызын чагааларын бижип турар. 1950 чылдан бээр Анна Радостева жуу районун «Совет Тыва» колхозтун эге школазынга башкылап алган.

Эң баштай ажалдап турда, анык шыкта улуг бертелер таваржып турган, ынчалза-даа бертелерин ол тийлээр. Чеди чылдын дургуунда школага орус дыл башкылап,

улуг орус улустун дылынга аңчыларын уругларын өөредип оларга ханы, быжык билгелерин берип келген.

Ол башкы болза, кичээл бүрүзүнге эки белеткелди кылдып, өөредилге херекселдерин үргүлчү ажалдап, кичээлди өөреникчилерге билдингирин-биле чорудуп турар. Анна Антонова бодунун кызымаа-биле тын дылды эки билер кылдыр өөренип алган, өөреникчилер-биле хостуг чугаалажып, оларга чечен-чогаалды үзүндүлөрүнүн, солуннар, журналдар шитинден чугула болгаш солун чүгөдөрүн коллективтиг номчулганын чорудуп турар. Коллективтиг илдингир номчулгалар болза, өөреникчилерин сөзүн байлакшыдарынга улуг дузалыг болган.

Кичээлден дашкаар кижизидилге ажалдарын өөреникчилерин ортузунга ол база эки организастап турар. Коллективтиг экскурсияларга холбаштыр практиктик кичээлдерин, өөреникчилерин аас, бижимел чугааларын сайзырадып, оларнын грамматиктиг билин бедиринин ажалын үргүлчү боттандырып турар.

Анна Радостева бодунун политиктиг билин болгаш тускай башкы

мергежилди бедилер дээр дыка кызымак ажалдап, ылангыя ол Абаканны башкы институтуну хүлээлгелер өөредилгезинде чедишкенин өөренип турар. Башкы Анна Радостева эки ажалдап турары-биле чергелештир, чонун ортузунга бедик авторитетти чаалап алган. Школага уругларын эки өөредип, кижизидип турар төлөптиг башкы колхозчулар улугу-биле хүндүлөп, аяаа чоргаарланып турар.

А. Радостева 1951—1952 өөредилге чылында орус дыл башкылаашкынын талазы-биле эки түнелди чедип алган, өөредилгенин чыл түнелинде школанын 54 өөреникчилери орус дыл өөредилгезинге элээн чедишкенин болган, оларнын хөй нуруузу эки болгаш кончук эки дектерин чедип алган болгаш орус дыл өөредилгезинин талазы-биле багай демдек алган өөреникчи бүгү школада чок. 1952—1953 өөредилге чылында өөреникчилерге улам бедик билигин бээр дээр башкы Радостева амдан эгелеп онза күженишкенин ажалдап турар.

В. АНАЙ-ООЛ.

Тожу районун улус өөредилге килдинин эргелекчизи.

Улуг Октябрьның 35 чыл оюн даштыкыда байырлааны

Октябрьның социалист Улуг революцияның 35 чыл оюн бүгү делегейни ажилчы чоннары калбаа-биле демделгез.

Европада улус демократиязын чурттарына; Кыдат Улус Республикага болгаш Герман Демократтыг Республикага алдарлыг өйну-оңза байырлаалды болгаш өөрүшкүдү байырлап эрттирген.

Ноябрьның 7-ниң ырак мурнунда-ла улус демократиязын чурттарына Улуг Октябрьга алдар болдурган күчүлүг күш-ажылчы чарыш калбарган. Чүс-чүс болгаш муң-муң бүдүрүлгелерин болгаш чаа туудуларның коллективтери боттарына айнып болгаш кварталдын бүдүрүлгө планир хуусаа бетинде күүседир, продукция бүдүрүп үндүрерин көвүдөдир болгаш оң шынарын экижилер, күрүнеге пландан ажыр хөй чыгдаларын бээр деп социалист чарышты калбарган.

Польшаның, Чехословакиянын, Венгриянын, Румыниянын, Болгариянын, Албаниянын, Чаа Кыдаттын, Герман Демократтыг Республиканын улустары бо хүндерге Совет Эвилелиниң бүгү депшигелиг кижилер төрелгетенин улуг баштынчы И. В. Сталинга боттарынын иңг ынакшылын болгаш бердингенин база катап бузурткен. Оң тодаргай илергелешкени болза, совет улус-биле найыралдыг харылааларын улам ырай быжыгдалар, тиклээн социализм чуртунуң байлашылдыг дуржулганын калбаа-биле ажыглар лозунгун ааа-биле ССРЭ-биле найыралдыг айларын ол бүгү чурттарда организастап турары болур.

Кыдатта, Польшада, Чехословакияда болгаш өске-даа улус-демократиязын чурттарында Совет Эвилелиниң чедикшиктеринге турсаактан делгелгелерин ажиткан, совет кино-чурттарынын фестивалдарын эрттирп, ССРЭ-де коммунизм тургузушкунуң дугайында лекцияларны болгаш илеткелдерин организастаан. Улуг Октябрьның 35 чыл болган оюн таварыштыр массалыг хуралдар, митинглер болгаш байырлыг хуралдар нер болганга болуп эрткен.

Улуг Октябрьның 35 чыл оюн таварыштыр бүгү улустарнын байырлыг Моол Арат Республикага база болган.

Улуг Октябрьның 35 чыл оюн Польшаның ажилчы чоннары калбаа-биле демделгез. Варшавага болган байырлыг хуралга Польшаның катышкан ажилчы партиязын ТК-зынң даргазы Б. Берут, ТК-нын Политбюрозунун кежигүнери, Ю. Циранкевич баштаан чазак кежигүнери, Польшаның Маршалы К. Рокоссовский, офицерлер, генералдар, найсылалдыг бүдүрүлгелерин болгаш чаа туудуларын күш-ажылдын мурнакчылары, эртемниң болгаш культураның ажилдакчылары, хөй-ниити организацияларынн төлээлекчилери киришкен. Октябрьның социалист Улуг революциязынн 35 чыл оюнун дугайында илеткелди Польшаның катышкан ажилчы партиязынн ТК-зынн секретары А. Завадский кылган. Илеткелчинин ССРЭ-ге, Совет Эвилелиниң Коммунист партиязынга болгаш улуг Сталинга алдар болдурган йөрээлдеринге чыгланган дикмиттиг адыш часкаашкыны-биле болгаш «Ынак Сталинга алдар!» деп йөрээлдеринде уткаан.

Польшаның заводтарына, шахталарына болгаш чаа туудуларына, хоорайларына база суурларына хөй саныг байырлыг хуралдар болган. Совет Эвилелинге канчаар-даа аажок бердингенин болгаш социализм тургузушкунуңга совет улустун база улуг Сталиннин ак-сеткилдиг доктаамал дузаламчыныга байыр чедиршикнин хуралдын киржикчилери көргүзүп турган.

Прагага болган хөй вики киржикчилер митингине чехословак улустун совет улуска байырлыг чагазын хүлээп алган. Ол чагазын «Найыралды болгаш тайбынын чагазынын» эстафетанын бөлүк киржикчилеринге байырлаалды-биле тывыскан. Олар Чехословакиянын бүгү областарын таварты эрткер болган ол бижикти чехословак-совет кызгаарга чедиреш, Совет Эвилелиниң төлээлекчилерине дамчыдып бээрлер.

Румыниянын найсылалы—Бухарестиге Улуг Октябрьга алдар болдурган 500 муң кижи киришкен чыскаал болган. Софияга болган байырлаалды демонстрацияныга 200 муң ажылчы чоннар киришкен. Венгрияга болгаш Албанияга массалыг чыскаалдар база митингилер болуп эрткен.

Октябрьның социалист Улуг революциязынн 35 чыл оюн Герман Демократтыг Республиканың ажилчы чоннары немец улустун тайбын болгаш Германиянын чангыс ай чоруу дээш демиселини демдээни ааа-биле байырлап эрттирген. Берлинде болган байырлыг хуралга алдарлыг өйну дугайында илеткелди Герман Демократтыг Республиканын президентизи Вильгельм Пик кылган.

Улуг Октябрьның 35 чыл оюн тулчуп турар корей улус соруң киришкени-биле байырлап эрттирген. Пхеньянга, Силың-чүге, Ан-чүга, Вонсанга, Хамхыңга, Кангга, Чхончжинге, Ким Чүкка болгаш Корей Улус-Демократтыг Республиканың өске-даа хоорайларына байырлыг хуралдары эрттирген. Пхеньянга болган хуралга Корей Улус-Демократтыг Республиканы даштыкы херектер министр Пак Хен Ен алдарлыг өйну дугайында илеткелди кылган. Бүгүндүн ити этнуизмдин үезинде хуралдын киржикчилери эш И. В. Сталинга чорудар байырлыг чагазын хүлээп алган.

Октябрьның социалист Улуг революциязынн 35 чыл оюн капиталист чурттарын депшигелиг хөй-ниитизи калбаа-биле демделгез.

Италиянын, Франциянын, Австриянын, Уругвайнын, Швейцариянын, Норвегиянын, Финляндиянын Австрияны болгаш өске-даа чурттарын хоорайларына демократтыг партияларнын база организацияларын организастааны байырлыг хуралдар болуп эрткен. Хуралдар

Улуг Октябрьның 35 чыл оюн тулчуп турар корей улус соруң киришкени-биле байырлап эрттирген. Пхеньянга, Силың-чүге, Ан-чүга, Вонсанга, Хамхыңга, Кангга, Чхончжинге, Ким Чүкка болгаш Корей Улус-Демократтыг Республиканың өске-даа хоорайларына байырлыг хуралдары эрттирген. Пхеньянга болган хуралга Корей Улус-Демократтыг Республиканы даштыкы херектер министр Пак Хен Ен алдарлыг өйну дугайында илеткелди кылган. Бүгүндүн ити этнуизмдин үезинде хуралдын киржикчилери эш И. В. Сталинга чорудар байырлыг чагазын хүлээп алган.

Октябрьның социалист Улуг революциязынн 35 чыл оюн капиталист чурттарын депшигелиг хөй-ниитизи калбаа-биле демделгез.

Италиянын, Франциянын, Австриянын, Уругвайнын, Швейцариянын, Норвегиянын, Финляндиянын Австрияны болгаш өске-даа чурттарын хоорайларына демократтыг партияларнын база организацияларын организастааны байырлыг хуралдар болуп эрткен. Хуралдар

Улуг Октябрьның 35 чыл оюн тулчуп турар корей улус соруң киришкени-биле байырлап эрттирген. Пхеньянга, Силың-чүге, Ан-чүга, Вонсанга, Хамхыңга, Кангга, Чхончжинге, Ким Чүкка болгаш Корей Улус-Демократтыг Республиканың өске-даа хоорайларына байырлыг хуралдары эрттирген. Пхеньянга болган хуралга Корей Улус-Демократтыг Республиканы даштыкы херектер министр Пак Хен Ен алдарлыг өйну дугайында илеткелди кылган. Бүгүндүн ити этнуизмдин үезинде хуралдын киржикчилери эш И. В. Сталинга чорудар байырлыг чагазын хүлээп алган.

Октябрьның социалист Улуг революциязынн 35 чыл оюн капиталист чурттарын депшигелиг хөй-ниитизи калбаа-биле демделгез.

Италиянын, Франциянын, Австриянын, Уругвайнын, Швейцариянын, Норвегиянын, Финляндиянын Австрияны болгаш өске-даа чурттарын хоорайларына демократтыг партияларнын база организацияларын организастааны байырлыг хуралдар болуп эрткен. Хуралдар

Улуг Октябрьның 35 чыл оюн тулчуп турар корей улус соруң киришкени-биле байырлап эрттирген. Пхеньянга, Силың-чүге, Ан-чүга, Вонсанга, Хамхыңга, Кангга, Чхончжинге, Ким Чүкка болгаш Корей Улус-Демократтыг Республиканың өске-даа хоорайларына байырлыг хуралдары эрттирген. Пхеньянга болган хуралга Корей Улус-Демократтыг Республиканы даштыкы херектер министр Пак Хен Ен алдарлыг өйну дугайында илеткелди кылган. Бүгүндүн ити этнуизмдин үезинде хуралдын киржикчилери эш И. В. Сталинга чорудар байырлыг чагазын хүлээп алган.

Октябрьның социалист Улуг революциязынн 35 чыл оюн капиталист чурттарын депшигелиг хөй-ниитизи калбаа-биле демделгез.

Италиянын, Франциянын, Австриянын, Уругвайнын, Швейцариянын, Норвегиянын, Финляндиянын Австрияны болгаш өске-даа чурттарын хоорайларына демократтыг партияларнын база организацияларын организастааны байырлыг хуралдар болуп эрткен. Хуралдар

Улуг Октябрьның 35 чыл оюн тулчуп турар корей улус соруң киришкени-биле байырлап эрттирген. Пхеньянга, Силың-чүге, Ан-чүга, Вонсанга, Хамхыңга, Кангга, Чхончжинге, Ким Чүкка болгаш Корей Улус-Демократтыг Республиканың өске-даа хоорайларына байырлыг хуралдары эрттирген. Пхеньянга болган хуралга Корей Улус-Демократтыг Республиканы даштыкы херектер министр Пак Хен Ен алдарлыг өйну дугайында илеткелди кылган. Бүгүндүн ити этнуизмдин үезинде хуралдын киржикчилери эш И. В. Сталинга чорудар байырлыг чагазын хүлээп алган.

Октябрьның социалист Улуг революциязынн 35 чыл оюн капиталист чурттарын депшигелиг хөй-ниитизи калбаа-биле демделгез.

Италиянын, Франциянын, Австриянын, Уругвайнын, Швейцариянын, Норвегиянын, Финляндиянын Австрияны болгаш өске-даа чурттарын хоорайларына демократтыг партияларнын база организацияларын организастааны байырлыг хуралдар болуп эрткен. Хуралдар

Улуг Октябрьның 35 чыл оюн тулчуп турар корей улус соруң киришкени-биле байырлап эрттирген. Пхеньянга, Силың-чүге, Ан-чүга, Вонсанга, Хамхыңга, Кангга, Чхончжинге, Ким Чүкка болгаш Корей Улус-Демократтыг Республиканың өске-даа хоорайларына байырлыг хуралдары эрттирген. Пхеньянга болган хуралга Корей Улус-Демократтыг Республиканы даштыкы херектер министр Пак Хен Ен алдарлыг өйну дугайында илеткелди кылган. Бүгүндүн ити этнуизмдин үезинде хуралдын киржикчилери эш И. В. Сталинга чорудар байырлыг чагазын хүлээп алган.

Октябрьның социалист Улуг революциязынн 35 чыл оюн капиталист чурттарын депшигелиг хөй-ниитизи калбаа-биле демделгез.

Италиянын, Франциянын, Австриянын, Уругвайнын, Швейцариянын, Норвегиянын, Финляндиянын Австрияны болгаш өске-даа чурттарын хоорайларына демократтыг партияларнын база организацияларын организастааны байырлыг хуралдар болуп эрткен. Хуралдар

Улуг Октябрьның 35 чыл оюн тулчуп турар корей улус соруң киришкени-биле байырлап эрттирген. Пхеньянга, Силың-чүге, Ан-чүга, Вонсанга, Хамхыңга, Кангга, Чхончжинге, Ким Чүкка болгаш Корей Улус-Демократтыг Республиканың өске-даа хоорайларына байырлыг хуралдары эрттирген. Пхеньянга болган хуралга Корей Улус-Демократтыг Республиканы даштыкы херектер министр Пак Хен Ен алдарлыг өйну дугайында илеткелди кылган. Бүгүндүн ити этнуизмдин үезинде хуралдын киржикчилери эш И. В. Сталинга чорудар байырлыг чагазын хүлээп алган.

Октябрьның социалист Улуг революциязынн 35 чыл оюн капиталист чурттарын депшигелиг хөй-ниитизи калбаа-биле демделгез.

Италиянын, Франциянын, Австриянын, Уругвайнын, Швейцариянын, Норвегиянын, Финляндиянын Австрияны болгаш өске-даа чурттарын хоорайларына демократтыг партияларнын база организацияларын организастааны байырлыг хуралдар болуп эрткен. Хуралдар

Улуг Октябрьның 35 чыл оюн тулчуп турар корей улус соруң киришкени-биле байырлап эрттирген. Пхеньянга, Силың-чүге, Ан-чүга, Вонсанга, Хамхыңга, Кангга, Чхончжинге, Ким Чүкка болгаш Корей Улус-Демократтыг Республиканың өске-даа хоорайларына байырлыг хуралдары эрттирген. Пхеньянга болган хуралга Корей Улус-Демократтыг Республиканы даштыкы херектер министр Пак Хен Ен алдарлыг өйну дугайында илеткелди кылган. Бүгүндүн ити этнуизмдин үезинде хуралдын киржикчилери эш И. В. Сталинга чорудар байырлыг чагазын хүлээп алган.

Октябрьның социалист Улуг революциязынн 35 чыл оюн капиталист чурттарын депшигелиг хөй-ниитизи калбаа-биле демделгез.

Италиянын, Франциянын, Австриянын, Уругвайнын, Швейцариянын, Норвегиянын, Финляндиянын Австрияны болгаш өске-даа чурттарын хоорайларына демократтыг партияларнын база организацияларын организастааны байырлыг хуралдар болуп эрткен. Хуралдар

Улуг Октябрьның 35 чыл оюн тулчуп турар корей улус соруң киришкени-биле байырлап эрттирген. Пхеньянга, Силың-чүге, Ан-чүга, Вонсанга, Хамхыңга, Кангга, Чхончжинге, Ким Чүкка болгаш Корей Улус-Демократтыг Республиканың өске-даа хоорайларына байырлыг хуралдары эрттирген. Пхеньянга болган хуралга Корей Улус-Демократтыг Республиканы даштыкы херектер министр Пак Хен Ен алдарлыг өйну дугайында илеткелди кылган. Бүгүндүн ити этнуизмдин үезинде хуралдын киржикчилери эш И. В. Сталинга чорудар байырлыг чагазын хүлээп алган.

Октябрьның социалист Улуг революциязынн 35 чыл оюн капиталист чурттарын депшигелиг хөй-ниитизи калбаа-биле демделгез.

Италиянын, Франциянын, Австриянын, Уругвайнын, Швейцариянын, Норвегиянын, Финляндиянын Австрияны болгаш өске-даа чурттарын хоорайларына демократтыг партияларнын база организацияларын организастааны байырлыг хуралдар болуп эрткен. Хуралдар

Улуг Октябрьның 35 чыл оюн тулчуп турар корей улус соруң киришкени-биле байырлап эрттирген. Пхеньянга, Силың-чүге, Ан-чүга, Вонсанга, Хамхыңга, Кангга, Чхончжинге, Ким Чүкка болгаш Корей Улус-Демократтыг Республиканың өске-даа хоорайларына байырлыг хуралдары эрттирген. Пхеньянга болган хуралга Корей Улус-Демократтыг Республиканы даштыкы херектер министр Пак Хен Ен алдарлыг өйну дугайында илеткелди кылган. Бүгүндүн ити этнуизмдин үезинде хуралдын киржикчилери эш И. В. Сталинга чорудар байырлыг чагазын хүлээп алган.

Октябрьның социалист Улуг революциязынн 35 чыл оюн капиталист чурттарын депшигелиг хөй-ниитизи калбаа-биле демделгез.

Италиянын, Франциянын, Австриянын, Уругвайнын, Швейцариянын, Норвегиянын, Финляндиянын Австрияны болгаш өске-даа чурттарын хоорайларына демократтыг партияларнын база организацияларын организастааны байырлыг хуралдар болуп эрткен. Хуралдар

Улуг Октябрьның 35 чыл оюн тулчуп турар корей улус соруң киришкени-биле байырлап эрттирген. Пхеньянга, Силың-чүге, Ан-чүга, Вонсанга, Хамхыңга, Кангга, Чхончжинге, Ким Чүкка болгаш Корей Улус-Демократтыг Республиканың өске-даа хоорайларына байырлыг хуралдары эрттирген. Пхеньянга болган хуралга Корей Улус-Демократтыг Республиканы даштыкы херектер министр Пак Хен Ен алдарлыг өйну дугайында илеткелди кылган. Бүгүндүн ити этнуизмдин үезинде хуралдын киржикчилери эш И. В. Сталинга чорудар байырлыг чагазын хүлээп алган.

Октябрьның социалист Улуг революциязынн 35 чыл оюн капиталист чурттарын депшигелиг хөй-ниитизи калбаа-биле демделгез.

Италиянын, Франциянын, Австриянын, Уругвайнын, Швейцариянын, Норвегиянын, Финляндиянын Австрияны болгаш өске-даа чурттарын хоорайларына демократтыг партияларнын база организацияларын организастааны байырлыг хуралдар болуп эрткен. Хуралдар

Улуг Октябрьның 35 чыл оюн тулчуп турар корей улус соруң киришкени-биле байырлап эрттирген. Пхеньянга, Силың-чүге, Ан-чүга, Вонсанга, Хамхыңга, Кангга, Чхончжинге, Ким Чүкка болгаш Корей Улус-Демократтыг Республиканың өске-даа хоорайларына байырлыг хуралдары эрттирген. Пхеньянга болган хуралга Корей Улус-Демократтыг Республиканы даштыкы херектер министр Пак Хен Ен алдарлыг өйну дугайында илеткелди кылган. Бүгүндүн ити этнуизмдин үезинде хуралдын киржикчилери эш И. В. Сталинга чорудар байырлыг чагазын хүлээп алган.

Октябрьның социалист Улуг революциязынн 35 чыл оюн капиталист чурттарын депшигелиг хөй-ниитизи калбаа-биле демделгез.

Италиянын, Франциянын, Австриянын, Уругвайнын, Швейцариянын, Норвегиянын, Финляндиянын Австрияны болгаш өске-даа чурттарын хоорайларына демократтыг партияларнын база организацияларын организастааны байырлыг хуралдар болуп эрткен. Хуралдар

Улуг Октябрьның 35 чыл оюн тулчуп турар корей улус соруң киришкени-биле байырлап эрттирген. Пхеньянга, Силың-чүге, Ан-чүга, Вонсанга, Хамхыңга, Кангга, Чхончжинге, Ким Чүкка болгаш Корей Улус-Демократтыг Республиканың өске-даа хоорайларына байырлыг хуралдары эрттирген. Пхеньянга болган хуралга Корей Улус-Демократтыг Республиканы даштыкы херектер министр Пак Хен Ен алдарлыг өйну дугайында илеткелди кылган. Бүгүндүн ити этнуизмдин үезинде хуралдын киржикчилери эш И. В. Сталинга чорудар байырлыг чагазын хүлээп алган.

Октябрьның социалист Улуг революциязынн 35 чыл оюн капиталист чурттарын депшигелиг хөй-ниитизи калбаа-биле демделгез.

Италиянын, Франциянын, Австриянын, Уругвайнын, Швейцариянын, Норвегиянын, Финляндиянын Австрияны болгаш өске-даа чурттарын хоорайларына демократтыг партияларнын база организацияларын организастааны байырлыг хуралдар болуп эрткен. Хуралдар

КПСС-тиң XIX съездининң түңгелдеринге алдар кылдыр хуралдар ШВЕЦИЯ

СТОКГОЛЬМ. Ноябрь 3-те Стокгольмга, хоорайның эң улуг залдарынын бирезинге хөй кижи киржикчилер хурал болган. Ааа, КПСС-тиң XIX съездининге аалчы болуп олуршкан, Швециянын коммунист партиязынн даргазы Хильдинг Хагберг Совет Эвилелиниң Коммунист партиязынн XIX съездининң түңгелдерин дугайында илеткелди кылган.

КПСС-тин XIX съездининң ажилдык база ааа хүлээп алган шиптирлеринин дугайына, а ол ышкыш коммунизм тургузушкунунун херезинге совет улустун канчаар-даа аажок улуг чедикшиктеринин дугайына Хагберг тодаргай чугаалаан. И. В. Сталинниң «ССРЭ-де социализмдин экономик проблемалары» деп чугаалынын болгаш КПСС-тин XIX съездининге И. В. Сталинниң чугаазынын ужуз уткаларын илеткелчи онзалап демделгез.

АНГЛИЯ

ЛОНДОН. Совет Эвилелиниң Коммунист партиязынн XIX съездининң түңгелдеринге алдар болдурган митингин коммунист партиянын Лондоннук округ комитеди организастаан. Сонгу Лондонда Ратуша Ислингтонга митинг база болган. Залды улус чык болган. КПСС-тиң XIX съездининге аалчы болуп олуршкан, «Дейли уоркер» солунун редакторунун дузалакчызы Джон Корлинин чугаазын митингтин киржикчилери улуг сомууртал-биле дынаанаан.

Герман - совет найыралдыг айы

БЕРЛИН. Ноябрь 7-де Герман Демократтыг Республикага герман-совет найыралдыг айы эгелээр. Бо айны эрттирери-биле Герман Демократтыг Республиканың премьер-министри Отто Гротевольга баштаткан комитетти тургускан.

Англи дагжыларынн ажил соксадышкыны

ЛОНДОН. Ажил төлеверин бедидерин дугайында дагжыларынн национал профевилелиниң негелденден ойталаан чорук англи шахтерларга күштүг дүвүрээзини үндүрген.

Парлалганың медээлеп турарын эзууга аларга, ажил төлеверин бедидеринин дугайында негелдени ойталааныга удурланышкынын демдээ кылдыр ноябрь 3-те Ланкаширде дөрт шахталарын дагжылары ажил соксадышкыны кылган. Ланкаширнин өске үш шахталарынн ажилчылары ноябрь 8-те ажил соксадышкыны эрттирер деп шиптирлээ.

Мурнуу Уэлосте үш шахталарынн дагжылары удурланышкынын демдээ кылдыр ноябрь 3-те янзы-бүрү дүрген кылгылар болгаш ажилдар кылырдын ойталаан.

АНШ-та сонгулдалар

НЬЮ-ЙОРК. Америк парлаганынн сөөлүг медээлерин эзууга аларга, АКШ-тын президент сонгулдаларынн талазы-биле нити 146361 сонгулда участоктарынын 139918 участоктары бадьлаашкынын саналганы дооскан. Президент сонгукчулары болуп генерал Эйзенхауэрнин талаакчылары бадьлаашкынын 55 хуу хирезин алган.

Баш угу медээ эзууга аларга, төлээле СЕЗС-датыннга 220 республикалар 205 делегаттар болган.

Школанн кышкы үеде отулар ыяжын четтери-биле хандылар чорук оң өөредилге-кижиздилгелиг ажилына холбашкан чугула айтырынын бирээзи.

Сут-Хөл районда ортумак школага одалга ыяжы сөөртүрү-биле Чадаанада автотранспорт конторанынн чоруктан 4 машиналарын бригадалы Адын-Иштин аскындан 387 кубометрин дажылап берген.

Бичи уругларны кижиздирер школаның ажилына шак ындыг ак сеткилдиг киржир чорукту калбартыр чугула.

Д. СЮРЮН-ООЛ.

Кореяда болушкуннар

Кореянын Улустун армиязынн Кол командьлалынын дыңнады ПХЕНЬЯН. Корей Улус-Демократтыг Республиканың Улустун армиязынн Кол командьлалынын ноябрь 7-де медээлэни болза:

Кореянын Улустун армиязынн кезектери биле кыдат улустун эки-турачылары эртен хүнүң дургузунда англи-америк эжелекчи шериглерге удур ол черлеринге ужуз-дузалыг тулчушкунарны эрги туруштарда чорудуп турар.

Ноябрь 7-де зениттиг кезектер болгаш дайзынын самолеттарын кедеп адар адыгы-аччылар дүңгелденди аар адыгы-аччылар дайзынын ийи самолетун андара аткан, бир самолетту үрей аткан.

ПХЕНЬЯН. Корей Улус-Демократтыг Республиканың Улустун армиязынн Кол командьлалынын ноябрь 8-те медээлэни болза:

Кореянын Улустун армиязынн катыжышкыны биле кыдат улустун эки-турачылары эртен хүнүң дургузунда эрги туруштарга разведка тулчушкунарын чоруткан.

Ноябрь 8-те Кореянын Улустун армиязынн зениттиг кезектери биле дайзынын самолеттарын кедеп адар адыгы-аччыларнын отрядтары тайбын чурттакчыларлыг черлерин араанзы-биле бомбалап болгаш боолуп турган дайзынын 3 самолетун андара аткан болгаш 4 самолетту үрей аткан.

Америк агааржы дээрбечилеринн Пхеньянге чаа араатанзыг халдаашкыны

ПХЕНЬЯН. Америк самолеттар Сонгу Кореянын тайбын хоорайларын улам күштү-биле бомбалаарын ургүлчүлөп турар. Ноябрь 8-тин болгаш 9-тун дүнезинде Пхеньяны кадыг-дошкун бомбалаашкына таварыштырган. Элээн каш шахтарын дургузунда ургүлчүлөп халдаашкына «ужар-шивээ» деп дыка хөй америк аар бомбардировщиктер киришкен. Ылангыя хоорайнын барыш талакы, эң сырый чурттакчыларлыг кезезине дыка хөй өртдирер, частыр бомбарлер америк агааржы дээрбечилер окуп, араатанзыг бомбалаашкыны чоруткан.

Кореяда америк интервентилеринн араатанзыг чоруктары

НЬЮ-ЙОРК. Ассошиэтед Пресс агентилелиниң корреспондентизинин Пусандан медээлеп турары болза, ноябрь 6-да Понгам ортулукка «туттурган коммунист хамааты кижилерин» иштинден 21 кижи «балыгланган деп туттурган шериглер турар америк лагерлерин удуртулга чери чарлаан.

Лейборист партиянын күүскөмунуң болгаш британ тред-юнионнарнын конгресининн чиктинге чөвүленин реакциялыг шиптирлеринге удур

ЛОНДОН. Боттарынын организастаанынын составында киржип турар кежигүннеринин улустарнын тайбын камгалаарынн конгресинге киржирин хоругдап турар лейборист партиянын күүскөмунуң болгаш британ тред-юнионнарнын конгресинин чиктинге чөвүленин шиптирлеринге удурланып турар меделелди тайбын камгалаарынн англи комитеди парлап үндүрген. Меделелде чугаалап турары болза:

«Профевилелдеринин болгаш лейборист партиянын бодалдарын илередип турар англичанарнын боттарынын өскө чурттардан келген эштеринге ужуражып, оларнын-биле санал-оналдарын солчурунга шакты кадар деп британ тред-юнионнарнын конгресинин чиктинге чөвүленин болгаш лейборист партиянын күүскөмунуң амгы оралажышкыны болза, улустарнын тайбын камгалаарынн конгресинге бистин национал бодалдарысты илередиң болур эзулуг төлээлекчи делегацияны организастаарын бергедеди болур. Тайбын чөвүлө канчаар-даа аажок күштүг, ыначыгаш калдыг-даа моондактар туражок Венаже чоруптарына белек дилим кижилер четтери-биле тыптыр деп чүвеге бис бузурээр бис. Ынаар чоруткаш, ооң-биле черге»

«Англинын төлээлекчи делегациянын Венаже чорудар аргалыг болуру-биле ам чорудуп турар керениг чыгдалын бүгү хемчеглерден деткириче бүгү социалистерин, профевилелдеринин кежигүннерин кыйгырып тур мен» деп Белчер бижээ.

Кижилерин оларнын үзелдеринин уьжун иступ суренин америк метолун англи лейборист шимчээшкенин шиптеди ап турарына болуун таварышмай турарын Белчер илередиң турар.

ДОПЧУМЕДЭЭ

РСФСР-нин Дээди Сөвединин Президиуму эш Черноусовту РСФСР-нин Министрлер Чөвүленин Даргазын эш Александр Даргазы хүлээлгеден хостаан.

РСФСР-нин Дээди Сөвединин Президиуму РСФСР-нин Министрлер Чөвүленин Даргазын эш Александр Михайлович Пузановту томуйлаан.

Харысалагалы редактор О. А. ТОЛГАР-ООЛ.

ОБЛАСТЫҢ БИДЛИГЕЗИНГЕ ЧӨВҮЛӨНҮШҮНҮН АМЫР